

ім. В.М.Глушкова НАНУ

Київ, 2018 р.

РОЗГЛЯНУТІ ПИТАННЯ:

1. Для чого призначений унікальний номер запису в Реєстрі (УНЗР), запроваджений згідно із Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» № 5492-17 від 20.11.2012 р.?
2. На яких засадах формується УНЗР?
3. Чи входять персональні дані особи до УНЗР?
4. Чи є УНЗР різновидом цифрових ідентифікаторів у стандарті EAN?
5. Чи задовольняє УНЗР вимогам використання у всесвітньому масштабі?
6. Чи є УНЗР ідентичним іншим цифровим ідентифікаторам, сформованим згідно зі стандартом EAN?
7. Кому/чому присвоюється УНЗР?
8. Чи може УНЗР замінювати ім'я особи (її прізвище, ім'я та по батькові) в інформаційних системах?
9. Чи можливе подальше поширення використання УНЗР на інші сфери взаємодії громадянина із органами влади та комерційними структурами?
10. Чи є УНЗР за своїми функціями в системі електронної ідентифікації аналогом індивідуального податкового номера (ІПН) та реєстраційного номера облікової картки платника податків?
 - З якою метою використовується штрих-кодовий запис цифрових ідентифікаторів?
 - Чи можливий запис УНЗР у формі штрих-коду згідно зі стандартом EAN?
 - Чи є число 666 невід'ємною частиною УНЗР в разі запису у формі штрих-коду в стандарті EAN?
14. Що являє собою ID-картка порівняно із традиційним паспортом-книжечкою?
 - Чи безпечним є використання ID-карток та глобальної цифрової ідентифікації?

- Чи можлива глобальна ідентифікація людини за традиційним громадянським (словесним, не цифровим) іменем, без використання унікального цифрового ідентифікатора?

17. Чи може ідентифікаційний номер, записаний в стандарті EAN, бути нанесеним на тіло людини у вигляді мітки (мікрочіпу)?

ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ:

1. *Для чого призначений унікальний номер запису в Реєстрі (УНЗР), запроваджений згідно із Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» № 5492-17 від 20.11.2012 р.?*

Унікальний номер запису в Реєстрі (УНЗР) є виключно цифровим, незмінним, довічним ідентифікатором особи засобами Єдиного державного демографічного Реєстру (ЄДДР), що запроваджений в Україні згідно із Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр...».

Він є ключем доступу, призначеним для однозначної, безпомилкової, регулярної, універсальної, наскрізної, оперативної, автоматичної (програмованої) ідентифікації (визначення) та верифікації (перевірки) особи чи об'єкта, пов'язаного з цією особою (ID-картки, файлів інформаційної системи) без необхідності залучення іншої людини.

2. *На яких засадах формується УНЗР?*

Принцип формування та структура унікального номера запису в Реєстрі (УНЗР) описані в Постанові КМУ від 25 березня 2015 р. № 302, додаток 4, стор. 12; у Наказі МВС України № 1279, стор. 12. Ці нормативні акти повністю базуються на рекомендаціях, викладених в Документі Міжнародної організації цивільної авіації — ICAO Doc. 9303 (Пункт 16, Розділ IV Технічні специфікації, частини I, тому I DOC 9303 «Машинозчитувані проїзні документи» Міжнародна організація цивільної авіації ICAO».

УНЗР складається із 12-ти цифр та однієї контрольної цифри в структурі самого номера. Йому властиві унікальність, універсальність, можливість транскордонної передачі та запису у вигляді штрих-коду.

Будь-який цифровий ідентифікатор в реєстрі складається виключно із цифр тому, що одна цифра займає менше пам'яті комп'ютера, ніж одна буква. Букви все одно необхідно перекодувати на цифри, як це нині відбувається в Україні при електронній ідентифікації платників податків, які обліковуються за серією та номером паспорта.

3. Чи входять персональні дані особи до УНЗР?

Дата народження та стать, тобто базові персональні дані особи, для якої формується УНЗР, залучені в алгоритмі автоматичного формування УНЗР. В разі зміни статі УНЗР змінюється.

Формат запису перших 12 цифр УНЗР є таким: дата народження та номер реєстрації в Реєстрі серед тих, хто народився у цей день, у форматі РРРР-ММ-ДД-№№№№№. В Наказі МВС України № 1279 наведений приклад УНЗР для чоловіка, який народився 12.02.1955 р.: УНЗР для нього має вигляд: 1955-02-12-0111.

Включення персональних даних до персональних номерів, призначених для електронної ідентифікації осіб (УНЗР, індивідуального податкового номера (ІПН) тощо) становить їхню принципову відмінність від випадкових номерів документів, зокрема, традиційного паспорта-книжечки.

4. Чи є УНЗР різновидом цифрових ідентифікаторів у стандарті EAN?

УНЗР повністю відповідає вимогам всесвітнього стандарту автоматичної ідентифікації об'єктів EAN, а саме EAN-13, який найширше вживається у повсякденній практиці при маркуванні товарів.

З огляду на принципи формування та структуру УНЗР, він є різновидом цифрових ідентифікаторів у стандарті EAN-13.

5. Чи задовольняє УНЗР вимогам використання у всесвітньому масштабі?

УНЗР у форматі 12 цифр + 13-та контрольна цифра має внутрішньоукраїнське застосування. Але при додаванні цифр, які означатимуть країну проживання, УНЗР легко перетворюється у глобально інтероперабельний номер.

Необхідно відзначити, що багато з існуючих на сьогоднішній день цифрових ідентифікаторів особи, які використовуються в інших країнах, формуються за

тими ж принципами, що й УЗНР. Таким чином, навіть при додаванні цифр, які означатимуть країну проживання, УНЗР може успішно застосовуватись у процесах ідентифікації та верифікації в глобальному масштабі.

6. Чи є УНЗР ідентичним іншим цифровим ідентифікаторам, сформованим згідно зі стандартом EAN?

Нечувані раніше можливості переміщення людей та товарів об'єктивно пов'язані із необхідністю оперативного контролю та управління цими процесами, і вони будуються на уніфікованій системі електронної ідентифікації.

Алгоритми формування цифрових ідентифікаторів та їх структура описані у таких документах: Постанова КМУ від 25 березня 2015 р. № 302, додаток 4, стор. 12, Наказ МВС України №1279, стор. 12, що повністю базуються на Документі Міжнародної організації цивільної авіації — ICAO Doc. 9303 (Пункт 16, Розділ IV Технічні специфікації, частини I, тому I DOC 9303 «Машинозчитувані проїзні документи» Міжнародна організація цивільної авіації ICAO», а також ГОСТ ИСО/МЭК 15420-2001, Група П85, межгосударственный стандарт, Автоматическая идентификация, Кодирование штриховое, Спецификация символики EAN/UPC (EAN/ЮПиСи) Automatic identification. Bar coding. Symbology specification EAN/UPC ОКС 35.040 ОКСТУ 4002» та ін.

Виходячи з порівняння вимог до електронної ідентифікації у стандарті EAN, можна зробити висновок про повну аналогію структури, функціональності та можливості запису у формі штрих-коду згідно стандарту EAN цифрових ідентифікаторів як людей, так і об'єктів (товарів чи тварин).

7. Кому/чому присвоюється УНЗР?

УНЗР формується відповідно до стандартів Міжнародної організації цивільної авіації — ICAO Doc. 9303. Цей документ однозначно визначає цифровий ідентифікатор особи, що застосовується, як “personal number” – «персональний номер» чи «особистий номер», що ясно вказує на його приналежність саме ідентифікованій особі. ICAO надає чітке визначення поняття «особистий номер»:

«10/II Personal number — Field optionally used for personal identification

number given to holder by issuing State or organization.» (стор. 50 у форматі PDF чи IV-11 у самому документі англійською мовою; далі стор. 56 чи IV-17 англ.).

У виданні російською мовою – «10/II Личный номер — выборочно используемое поле для личного номера, присвоенного владельцу (вірний переклад – пред’явникові, тому, хто тримає) государством или организацией выдачи» (стор. 55 у форматі PDF чи IV-13 рос. далі стор. 61 чи IV-19 англ., також див. стор. 68 у форматі PDF) .

Порівняння схематичної діаграми, наведеній в англійській версії Документа ICAO Doc. 9303 на стор. 70 у форматі PDF, або IV-31 англ., та схематичної діаграми паспорта громадянина України згідно додатку 1 до Постанови КМУ від 25 березня 2015 р. № 302 стор. 5 дозволяє зробити висновок, що місця розташування полів міжнародного «Personal No» (що є особистим номером) та «Запису №__» (що відповідає УНЗР в Україні) на бланках документів повністю ідентичні.

Порівняння вимог до заповнення персональних даних (Документа ICAO Doc 9303, стор. 55, стор. 77-80 у форматі PDF та Постанови КМУ № 302, стор. 11) теж свідчить про ідентичність цих номерів.

Таким чином, УНЗР, що присвоюється особі-пред’явникові документа згідно чинного законодавства України, відповідає глобально інтероперабельному «personal number» (укр.- «особистому номеру»), наявність якого є першою необхідною умовою електронної ідентифікації.

З іншого боку, слід зауважити, що будь-який цифровий ідентифікатор особи (зокрема, УНЗР) за своєю функцією у сфері інформаційних технологій є іменем об’єкта в системі. В якості імені, ключа доступу до оцифрованої інформації, УНЗР є одночасно іменем файлів інформаційних систем, іменем цифрової копії особи.

Кінцевим об’єктом управління для системи можуть стати не лише записи про особу в базах даних чи їхня сукупність, але й конкретна особа, ототожнювана з відповідною інформацією.

8. Чи може УНЗР замінювати ім’я особи (її прізвище, ім’я та по батькові) в інформаційних системах?

Використання цифрового ідентифікатора особи в інформаційних системах є необхідною умовою для електронної ідентифікації та не потребує використання громадянського імені.

Натомість, прізвище, власне ім'я та по батькові особи, що містять етнічні елементи, в глобалізованому світі перестають бути необхідним елементом посвідчення особи та втрачають своє провідне значення індивідуалізуючого атрибуту людини.

Фактично, УНЗР замінює ім'я особи в інформаційно-комунікативних системах, зокрема в ЄДДР.

9. Чи можливе подальше поширення використання УНЗР на інші сфери взаємодії громадянина із органами влади та комерційними структурами?

Не існує реальних технічних перешкод, щоб УНЗР за логікою розвитку інформаційних технологій дедалі поширювався в якості автоматично застосовуваного цифрового імені особи в будь-яких контактах із владою та комерційними структурами по всьому світі.

- *Чи є УНЗР за своїми функціями в системі електронної ідентифікації аналогом індивідуального податкового номера (ІПН), реєстраційного номера облікової картки платника податків?*

За своєю суттю УНЗР як унікальний цифровий ідентифікатор особи та її ім'я в інформаційних системах не відрізняється від ІПН чи реєстраційного номера облікової картки платника податків. Можна говорити про їхню функціональну та структурну ідентичність.

Проте чинне законодавство України визначає для УНЗР значно ширше коло застосування порівняно з індивідуальним номером платника податків (ІПН) чи реєстраційним номером облікової картки платника податків – усім довічно при реєстрації актів цивільного стану, зміні місця проживання, для участі у виборах, сплати обов'язкових страхових платежів, пенсій тощо. Тобто значно розширюється коло відомчих інформаційних систем (ВІС), що міститимуть дані особи саме за її унікальним цифровим номером.

- *З якою метою використовується штрих-кодовий запис цифрових*

ідентифікаторів?

Надійне автоматичне зчитування, тобто безпомилкова електронна ідентифікація об'єктів (в т.ч. товарів, документів) за цифровим номером у формі штрих-коду є найдешевшою і, відтак, найпоширенішою. Це єдиний спосіб використання електронного ідентифікатора без застосування додаткового обладнання, адже носієм номера є папір, а не магнітна стрічка чи безконтактний електронний носій (чіп). Цифровий ідентифікатор може бути роздрукований на принтері, а зчитаний як автоматично, так і вручну. Запис цифрових ідентифікаторів у вигляді штрих-коду дозволяє миттєво зчитувати за допомогою звичайних недорогих сканерів цифрову інформацію, оперативно обробляти її та передавати в межах держави чи транскордонно. Штрихкод однаково розпізнається як у фотографічному позитиві, так і в негативі. Переваги запису цифрових ідентифікаторів об'єктів у вигляді штрих-коду все ширше використовуються вкупі із іншими технологіями.

- *Чи можливий запис УНЗР у формі штрих-коду згідно зі стандартом EAN?*

Запис УНЗР у формі штрих-коду всесвітнього стандарту EAN можливий та функціонально доцільний.

Аналіз Постанови КМУ від 25 березня 2015 р. № 302, додаток 4, стор. 12; Наказу МВС України № 1279, стор.12, які базуються на міжнародних стандартах, викладених у Документі ICAO Doc. 9303 видання 1 том 1, розділ «Передмова», стор. 5 у форматі PDF, дає можливість зробити висновок, що УНЗР може бути записаний у формі штрих-коду.

- *Чи є число 666 невід'ємною частиною УНЗР в разі запису у формі штрих-коду в стандарті EAN?*

На інтернет-сайті Стрітенського монастиря було проведено відкриту дискусію (<http://www.pravoslavie.ru/sobytia/sbk-inn/tihon.htm>), в результаті якої свого часу отримано рішуче експертне твердження того, що в штрих-коді EAN-13 хоча і не міститься в електронному вигляді числа 666, або, скажімо інакше, трьох шісток (машина не читає розділових довгих смуг в штрих-коді EAN-13 як 666), проте візуально для людини, яка знає машинну мову, ці паралельні смуги асоціюються саме з цифрами «6».

Докладніше: за стандартом EAN-13 у всіх штрих-кодах присутні три смуги: дві з країв і одна посередині. Решта смуги належать індивідуальним цифровому кодуванню і відповідають цифрам від 0 до 9. Код будь-якої цифри має ширину 7 позицій. Цифра 6 має вигляд 1010000, що візуально можна сприйняти як два штриха з пропуском. Захисні ж поля (101 і 01010) так само виглядають як два штриха з пропуском, але для машини шістками не будуть (не вистачає позицій до 7 необхідних). Око ж людини сприймає їх як «6».

14. Що являє собою ID-картка порівняно із традиційним паспортом-книжечкою?

Паспорт у формі книжечки, якщо він не містить магнітної стрічки, безконтактного електронного носія, запису цифрового ідентифікатора у вигляді штрих-коду, тобто машинозчитуваної зони, є документом, що посвідчує особу і обов'язково потребує для цього участі іншої людини.

На відміну від паспорта, ID-картка є не лише документом, але і пристроєм, за допомогою якого інформація може зчитуватись автоматично (тобто без участі іншої людини), безконтактно, на відстані, в тому числі й без відома самої людини.

Власником ID-картки, на відміну від традиційного паспорта, не є громадянин. Згідно п. 9 «Технічного опису паспорта громадянина України з безконтактним електронним носієм» (Додатку 2 до Постанови КМУ № 302 від 25.03.2015), це надруковано на зворотному боці ID-картки: «Паспорт громадянина України є власністю України».

Згідно Закону України № 5492-17 «Про Єдиний державний демографічний Реєстр...», існують також «володілець» та «розпорядник» персональних даних — як записаних на безконтактному електронному носії (БЕН) картки, так і таких, що акумулюються в окремих відомчих чи об'єднаних інформаційних системах та можуть бути доступними саме завдяки наскрізному цифровому ідентифікатору особи.

Є технічна можливість внесення змін у персональні дані, записані на БЕН ID-картки та у ЄДДР чи інших інформаційних системах, без відома особи.

- *Чи безпечним є використання ID-карток та глобальної цифрової ідентифікації?*

Враховуючи сучасний рівень та прискорення розвитку інформаційно-комунікаційних систем, їхню доступність з будь-якої точки земної кулі, можна впевнено говорити про високий ступінь ризику зловживань та зовнішнього впливу на поведінку людей та їхній світогляд при розповсюдженні електронної ідентифікації.

Крім того, існують об'єктивні фактори, що можуть впливати на безпечність використання електронних ідентифікаторів та документів з ними, особливо коли це стосується об'єднаних баз даних. Серед таких факторів варто зазначити пряму залежність їх використання, а відтак, і фізичного існування людей, від наявності електроенергії. Масове знеособлення, неможливість реалізації прав громадян можуть статись внаслідок дії вірусів, стихійного електромагнітного випромінювання, застосування електромагнітної зброї тощо.

Тому використання ID-карток та глобальної цифрової ідентифікації не є безпечним.

- *Чи можлива глобальна ідентифікація людини за традиційним громадянським (словесним, не цифровим) іменем, без використання унікального цифрового ідентифікатора?*

Застосування автоматичної ідентифікації за буквеними кодифікаторами в національному чи в глобальному масштабі в принципі можливе. При цьому унеможлиблювалося б застосування сучасного всесвітнього стандарту EAN чи похідних від нього національних стандартів для повсякчасної універсальної оперативної ідентифікації та верифікації.

17. *Чи може ідентифікаційний номер, записаний в стандарті EAN, бути нанесеним на тіло людини у вигляді мітки (мікрочипу)?*

Теоретично це можливо. Однак, на сьогоднішній день більше практикується вживлення RFID чіпів під шкіру або всередину тіла. Наприклад, в наші дні широко практикується чіпування домашніх тварин.

У висновках наукової експертизи Вінницького Національного Аграрного Університету сказано, що поєднання системи ідентифікації та психотроніки відкривають перспективу перетворення людини на біоробота — об'єкт з дистанційним управлінням. При поєднанні системи ідентифікації із сучасними

досягненнями науки людина повністю втрачає свою свободу, бо добровільно довіряє контролювати свій розум і волю господарю цієї системи, та змушена буде діяти виключно у рамках алгоритму системи управління. Ці висновки є повністю обґрунтованими.

Заст. директора

Інституту кібернетики

ім. В.М.Глушкова НАН України

академік НАН України

О.В.Палагін

Кандидат фізико-математичних наук,

старший науковий співробітник

Інституту кібернетики

ім. В.М.Глушкова НАН України

В.В.Глушкова

Оригінальний відформатований документ:

[Експертиза Інституту кібернетики ім. В.М. Глушкова 2018 р. текст](#)